QORTI ~IVILI, PRIM'AWLA

Im]allef

Onor. Giannino Caruana Demajo LL.D.

Seduta ta' nhar l-Erbg]a 18 ta' Lulju 2001

Numru 1

~itazzjoni 557/2001

Alfred Farrugia

versus

Nazzarena Farrugia

Din il-kaw\a hija dwar interpretazzjoni ta' sentenza mog]tija f'kaw\a o]ra bejn l-istess partijiet.

I`-`itazzjoni tg]id illi b'sentenza mog]tija fid-9 ta' {unju 1992 fil-kaw\a fl-ismijiet **Nazzarena mart Alfred Farrugia** ***versus*** **Alfred Farrugia** din il-qorti kienet ordnat illi l-alimenti li Alfred Farrugia kellu j]allas lil martu Nazzarena kellhom jitnaqqsu "minn kull ammont li d-Direttur tas-Sigurtà So`jali jista' j]allas lill-konvenut" [*i.e.* lill-attur tallum, Alfred Farrugia], u jit]allsu direttament lil Nazzarena Farrugia.

Il-mezz wa]dieni ta' g]ixien ta' l-attur huwa `-*cheque* g]al disg]a u g]oxrin lira (Lm29) fil-[img]a li jir`ievi ming]and id-Direttur tas-Sigurtà So`jali b]ala g]ajnuna so`jali; huwa kien baqa' jir`ievi dan l-ammont sas-sena 2000. Fis-sena 2000 id-direttur kien naqqas l-g]ajnuna so`jali lill-attur minn disg]a u g]oxrin lira (Lm29) fil-[img]a g]al tnax-il lira (Lm12) fil-[img]a, u dan g]amlu bis-sa]]a ta' l-interpretazzjoni li huwa qed jag]ti g]all-ordni li ng]atat fis-sentenza fuq imsemmija. L-attur appella minn dik id-de`i\joni tad-direttur quddiem l-arbitru billi deherlu li dik l-interpretazzjoni kienet ]a\ina g]ax ebda ordni tal-qorti ma tista' ti[i interpretata f'sens li tmur kontra l-li[i. B'de`i\joni tat-22 ta' Frar 2001 l-arbitru, g]alkemm laqa' l-argumenti ta' l-attur, xorta idderie[a lill-attur jirrikorri quddiem il-qorti sabiex jing]ata provvediment dwar it-tifsira jew tibdil ta' l-ordni mog]tija fis-sentenza.

Billi huwa tal-fehma li l-ordni tal-qorti qatt ma tista' legalment ti[i interpretata b'mod li tista' tolqot l-g]ajnuna so`jali mog]tija mid-Direttur tas-Sigurtà So`jali, u l-qorti qatt ma setg]et legalment tag]ti ordni b]al dik, g]ax il-]las ta' g]ajnuna so`jali ma g]andux ikun imnaqqas, l-attur feta] din il-kaw\a u qieg]ed jitlob illi l-qorti:

1. tg]id illi l-ordni mog]tija minn din il-qorti fis-sentenza tad-9 ta' {unju 1992 g]andha tkun interpretata b'mod legalment tajjeb, fis-sens illi l-ordni g]andha tolqot biss dawk il-]lasijiet mag]mula mid-Direttur tas-Sigurtà So`jali li huma msemmija fl-art. 381(1) tal-Kodi`i ta' Organizzazzjoni u Pro`edura ~ivili, u ma g]andhiex tkun interpretata b'mod li tolqot ]lasijiet o]ra, b]alma huma dawk tal-g]ajnuna so`jali; u

2. tag]ti kull provvediment li jkun xieraq u me]tie[.

Qieg]ed jitlob ukoll l-ispejje\ tal-kaw\a.

Il-konvenuta ressqet dawn l-e``ezzjonijiet:

1. din l-azzjoni kellha ssir kontra d-Dipartiment tas-Sigurtà So`jali, mhux kontra l-konvenuta, li g]andha g]alhekk tin]eles mill-]arsien tal-[udizzju; il-konvenuta talbet ukoll illi jissejja] fil-kaw\a d-Direttur tas-Sigurtà So`jali;

2. i`-`itazzjoni hija "infondata fil-fatt u fid-dritt"; u

3. l-interpretazzjoni mog]tija mid-Direttur tas-Sigurtà So`jali hija tajba.

Il-fatti ta' dan il-ka\ [raw hekk:

Il-konvenuta Nazzarena Farrugia kienet fet]et kaw\a kontra \ew[ha, l-attur Alfred Farrugia, u talbet fost]wejje[o]ra li \ew[ha j]allasha manteniment g]aliha u g]a\-\ew[uliedhom. Is-sentenza ng]atat fid-9 ta' {unju 1992 u Alfred Farrugia kien ordnat i]allas lil martu b]ala manteniment g]aliha u g]al uliedhom is-somma ta']amsa u g]oxrin lira (Lm25) kull [img]a. Is-sentenza tkompli tg]id hekk:

> ... ... tordna wkoll li dan l-ammont g]andu ji[i dedott minn kull ammont li d-Direttur tas-Sigurtà So`jali jew xi awtorità o]ra jista' j]allas lill-konvenut [*i.e.* lil Alfred Farrugia] u ji[i m]allas direttament lill-attri`i.

Minn din is-sentenza ma sarx appell.

Id-Direttur tas-Sigurtà So`jali kien i]allas lill-attur b]ala g]ajnuna so`jali talli ma g]andux xog]ol is-somma ta' disg]a u g]oxrin lira (Lm29) fil-[img]a. Wara xi \mien, billi deherlu li s-sentenza kienet tordna li jsir tnaqqis minn din is-somma sabiex ikun jista' jit]allas il-manteniment lill-attri`i, id-direttur beda jag]ti lill-attur tnax-il lira (Lm12) biss fil-[img]a. Billi deherlu li d-direttur kien qed jifhem l-ordni ]a\in, l-attur appella minn din id-de`i\joni quddiem arbitru ta]t id-dispo\izzjonijiet ta' l-Att dwar is-Sigurtà So`jali (Kap. 318). Id-de`i\joni ta' l-arbitru ng]atat fit-22 ta' Frar 2001 u tg]id illi l-g]ajnuna so`jali g]al di\impieg li qed jing]ata l-attur ma hix "pensjoni" li minnha jista' jsir tnaqqis ta]t l-art. 381(3)

tal-Kodi`i ta' Organizzazzjoni u Pro`edura ~ivili[1]. L-arbitru, i\da, deherlu li ma kellux jag]ti interpretazzjoni tas-sentenza, u d-de`i\joni tieg]u tkompli tg]id hekk:

> L-arbitru g]alhekk hu tal-fehma illi l-g]ajnuna so`jali li jir`ievi l-appellant [Alfred Farrugia] ma jikkwalifikawx b]ala "pensjoni" msemmija fl-artikolu 381(3) tal-Kodi`i ta' Organizzazzjoni u Pro`edura ~ivili. Jibqa' però l-fatt li l-qorti ordnat li l-manteniment g]andu ji[i dedott "minn kull ammont li d-Direttur tas-Sigurtà So`jali jista' j]allas lill-konvenut".
>
> G]aldaqstant l-appellant g]andu \mien xahar millum jippre\enta l-pro`edura opportuna quddiem il-qorti kompetenti sabiex jing]ata provvediment mill-qorti f'dan ir-rigward. Id-de`i\joni finali ting]ata wara li jing]ata l-provvediment mill-qorti.

F'din il-kaw\a l-qorti issa hija mitluba tag]ti t-tifsira ta' l-ordni li trid li jsir tnaqqis "minn kull ammont" li d-Direttur tas-Sigurtà So`jali j]allas lill-attur.

Qabel ma nqisu din il-kwistjoni i\da rridu nqisu l-kwistjoni preliminari dwar jekk il-kaw\a kellhiex issir kontra d-Direttur tas-Sigurtà So`jali, jew jekk id-direttur g]andux ikun parti fil-kaw\a.

L-ordni mog]ti fis-sentenza tad-9 ta' {unju 1992 jorbot lid-Direttur tas-Sigurtà So`jali g]alkemm id-direttur ma kienx parti f'dik il-kaw\a. Ir-ra[uni hi li d-direttur ma g]andux interess lil min jag]mel il-]las; kull ma jinteressah hu li l-]las isir lil min imiss — ma g]andux interess jikkontesta de`i\joni dwar jekk il-]las isirx lill-attur jew lill-konvenuta. Hekk kif id-direttur ma kellux g]alfejn ikun parti fil-kaw\a li nqatg]et fid-9 ta' {unju 1992 biex l-ordni mog]tija f'dik is-sentenza tkun torbot lilu wkoll, issa ma g]andux g]alfejn ikun parti f'din

[1] **381.** (3) B'dak kollu li jing]ad fid-disposizzjonijiet ta' qabel ta' dan l-artikolu, fil-kaw\i ta' manteniment, il-qorti, jew fis-sentenza jew f'digriet li jing]ata wara fuq talba g]aldaqshekk mill-kreditur li jitlob il-manteniment, meta l-kreditur ikun wa]da mill-partijiet fi\-\wie[, jew it-tfal minuri jew inkapa`i, jew l-axxendenti tad-debitur, tista' tordna illi parti spe`ifikata tas-salarju, pensjoni jew legat imsemmijin fil-paragrafi (*a*), (*b*) u (*d*) tas-subartikolu (1) ta' dan l-artikolu jew tas-salarju ta' xi persuna, ti[i m]allsa direttament lill-kreditur; in-notifika ta' dak l-ordni lill-persuna illi g]andha tag]ti s-salarju, pensjoni, jew legat hawn fuq imsemmijin g]andha l-istess effett daqs mandat ta' sekwestru; u l-persuna hekk innotifikata g]andha t]allas direttament lill-kreditur il-parti tas- salarju, pensjoni jew legat spe`ifikat fil-mandat.

il-kaw\a biex l-interpretazzjoni li sejra ting]ata f’din il-kaw\a tkun torbot lilu wkoll.

L-ewwel e``ezzjoni tal-konvenuta hija g]alhekk mi`]uda.

Ng]addu issa g]all-kwistjoni ewlenija.

Din il-kaw\a tallum ma hix appell mis-sentenza tad-9 ta’ {unju 1992, lanqas ma hija ritrattazzjoni tal-kaw\a li nqatg]et dak in-nhar. G]alhekk, jekk is-sentenza tad-9 ta’ {unju 1992 hija]a\ina, il-qorti llum ma tistax tibdilha. Naturalment, jekk hemm ambigwità s-sentenza tad-9 ta’ {unju 1992 g]andha tiftehem b’mod li tkun taqbel mal-li[i aktar milli b’mod li tkun bi ksur tal-li[i. I\da jekk it-tifsira tas-sentenza hija `ara, g]andha ting]ata effett, ukoll jekk hija]a\ina, g]ax issa hija *res iudicata*.

Il-kwistjoni mela hija din: “kull ammont” li d-Direttur tas-Sigurtà So`jali jag]mel lill-attur ji[bor fih biss il-]lasijiet imsemmija fl-art. 381(3) tal-Kodi`i ta’ Organizzazzjoni u Pro`edura ~ivili jew ukoll kull ]las ie]or, ukoll l-g]ajnuna so`jali g]al min hu bla xog]ol?

Fil-fehma ta’ din il-qorti s-sentenza tad-9 ta’ {unju 1992 riedet li jintlaqat kull]las, u partikolarment l-g]ajnuna so`jali li qed jing]ata llum l-attur, kif turi `ar din is-silta mis-sentenza:

> ... ... [lil Nazzarena Farrugia] ma rnexxilhiex tipprova li [Alfred Farrugia] qed ja]dem, però ma jidhirx li huwa marid jew g]andu xi ra[uni tajba li jibqa’ bla impjieg g]al tant snin meta ftit huma dawk illum bla xog]ol; hemm anke l-probabbiltà li huwa, *inoltre,* jir`ievi xi forma ta’ g]ajnuna mill-gvern min]abba din il-po\izzjoni tieg]u.

Il-qorti g]alhekk kienet taf, meta qalet li t-tnaqqis isir minn “kull ammont” li l-attur jing]ata ming]and id-Direttur tas-Sigurtà So`jali, li l-attur x’aktarx kien qed jing]ata g]ajnuna g]ax kien bla xog]ol; kienet taf ukoll, ladarba ma n[ibitx xiehda li l-attur kellu d]ul bi qlig] ie]or, li dik l-g]ajnuna so`jali kienet id-d]ul wa]dieni

tieg]u, jew, g]all-inqas, li dak id-d]ul biss kellu li seta' kien jidher. Jidher `ar g]alhekk li l-qorti ma setg]etx riedet li dak id-d]ul ma jintlaqatx bl-ordni tag]ha.

Ladarba l-]sieb jidher `ar, din il-qorti ma tistax tkompli tist]arre[biex tara jekk din l-interpretazzjoni hijiex skond il-li[i jew le: dan ma hux appell jew ritrattazzjoni. It-talba ta' l-attur, g]alhekk, ma tistax tintlaqa'.

G]al dawn ir-ra[unijiet, billi l-interpretazzjoni tad-Direttur tas-Sigurtà So`jali li bis-sa]]a tag]ha sar tnaqqis mill-g]ajnuna so`jali li tit]allas lill-attur hija interpretazzjoni tajba, il-qorti taqta' l-kaw\a billi, wara li ti`]ad l-ewwel e``ezzjoni tal-konvenuta, ti`]ad ukoll it-talbiet ta' l-attur. L-ispejje\ ta' l-ewwel e``ezzjoni g]andha t]allashom il-konvenuta. L-ispejje\ l-o]ra g]andu j]allashom l-attur.

Giannino Caruana Demajo
Im]allef

Connie Micallef
Dep. Re[.